

РЕЦЕНЗИЯ върху труда :

**„Възможностите на двойно-енергийната рентгенова
остеоденситометрия при определяне на костната минерална
плътност и съдържание на различни скелетни сегменти“**

Дисертация за получаване на образователната и научна степен „доктор“

с автор: д-р Любомир Илков Цанков,

асистент в катедра „Рентгенология и Радиология“ към МУ - Плевен

Научен ръководител: Проф. д-р Начко Илиев Тоцев, д.м

Рецензент: проф.д-р Васил Г. Хаджидеков, д.м,

Ръководител Катедра по Образна диагностика, МУ -София

Съгласно Заповед № 991/14.5.2016 на Ректора на МУ - Плевен

1. Актуалност и целесъобразност на тематиката

Темата на представения дисертационен труд е актуална и засяга социално-значимо страдание. В началото на хилядолетието остепорозата е определена като трето по значимост заболяване, с тенденция тази значимост да расте. Трябва да се подчертае, че тематиката на дисертационния труд е от мултидисциплинарен интерес: отношение към третирането на остепорозата имат ендокринолози, рентгенолози, ревматолози, ортопеди, гинеколози. Двойно-енергийната рентгенова абсорциометрия е признат и развиващ се метод за квантитативна оценка на костната минерална плътност. Целта на дисертационния труд, „да определи възможностите на двойно-енергийната рентгенова абсорциометрия /DXA/ за ранна диагностика на остепорозата и определяне на костната минерална плътност и съдържание на различни скелетни сегменти“ е допълнена от шест задачи.

2. Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е изложен на 133 страници. Трудът следва общо взетотрадиционното структуриране на работа от този тип. Основните раздели са в следните обеми: Въведение и литературен обзор – 36 стр., Цел и задачи – 2 стр., Материал и методи – 13 стр., Резултати - 9, Обсъждане - 11 стр., Изводи - 1 стр., Приноси - 1, публикации, свързани с труда – 2, Библиография – 56 стр. На места страниците са различно компютърно оформление и приравняване към стандартната машинописна страници, обемът би бил по-голям. Онагледяването включва 6 таблици и 31 фигури .

3. Познаване на проблема.

Въведението и литературния обзор демонстрират доброто познаване на литературните сведения по темата. Последователно са разгледани значимостта на проблема с остеопорозата, епидемиологията на заболяването, в това число разпространението в България, рисковете, свързани с остеопорозата, класификацията на заболяването, литературните данни за методологията и резултатите от скринингови проучвания, оценката на фрактурния риск, профилактиката, диагностичния подход. Отражена е ролята на образните методи на съвременния етап. Акцентът пада разбираемо върху DEXA, като са очертани някои специфични актуални литературни данни, като изследванията върху проксималния фемур, определянето на костната плътност в детската възраст, определянето на перипротезното костно минерално съдържимо и други.

Библиографията включва 619 знака, от които 55 на кирилица и 564 на латиница. Добро впечатление оставя подробното отразяване на българските публикации по темата, включително и от предходни години.

4. Материал и методика на проучването

Използваният материал включва наблюдения на 1288 пациента, насочени за двойно-енергийната рентгенова абсорциометрия от шест клиници и амбулаторни кабинети на УМБАЛ “Д-р Г. Странски”. Селектирането на пациентите става чрез детайлна анамнеза и оценка на физикалния статус, като се оценяват предварително шест параметъра. Апаратурата е съвременна - двойно-енергиен рентгенов абсорбциометър QDR 4500 С на фирма Hologic, USA. Протоколите за отделните области на изследвания и за пациентите с различен ВМСа съобразени с изискванията на производителя за разделителна способност. Отразени са действията за контрол на качеството и възпроизводимост на резултатите, включващи ежедневна калибровка с антропометричен прешленен фантом. Статистическата обработка е осъществена със софтуерни статистически пакети STATGRAPHIC и SPSS.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Предложеният от д-р Любомир Цанков дисертационен труд е изграден върху общоприет съвременен диагностичен метод и е мащабно проучване, чийто резултати касаят медицинската практика на шест различни медицински специалности. Това е първо подобно изследване у нас, и то произхожда от колектив от образната диагностика. Проучването допълва данни за разпространението на остепененията и остеопорозата в определен регион от страната с метод, осигуряващ сравнимост на резултатите с литературните. Подходът към оценката на остепененията и остеопорозата е комплексни натрупва данни, позволяващи континуитет във времето и отчитане на социални медицински резултати от борбата за ограничаване на остеопорозата.

Авторефератът отразява адекватно съдържанието на дисертационния труд.

Като публикации във връзка с дисертационния труд, д-р Цанков представя 4 заглавия на изцяло публикувани трудове, като един от тях е в чуждестранна научна периодика, а три - у нас, с което отговаря на научнометричните критерии, съдържащи се в Правилника за развитие на академичния състав в Медицинския Университет – Плевен.

Процедурата по провеждане на докторантурата е спазена: д-р Цанков е положил кандидатския минимум и е отчислен с право на защита с решение на Академичния съвет от 25.4.2016 и със заповед №986 от 13.5.2016 на Ректора на МУ – Плевен.

6. Приноси и значимост на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа научно-приложни приноси. Те касаят утвърждаването на двойно-енергийната рентгенова абсорциометрия като възлов метод за диагностициране и мониториране на остеопенията и остеопорозата, допълват и потвърждават данните за разпространението им у нас. Мащабността на проучването - брой пациенти и период – е първо за страната, изхождащо от рентгенологичните среди. Приносен приложен характер имат предложената оптимизация на протокола за осъществяване на двойно-енергийната рентгенова абсорциометрия със стандартен апарат от най-разпространения клас, дефинирания протокол за контрол на качеството и възпроизводимост на резултатите и определените параметри за селектиране на пациентите.

7. Критични бележки и препоръки:

Към труда могат да се отправят следните критични бележки:

- Отделни абзаци от дисертационния труд би следвало да бъдат позиционирани в други раздели, напр. такива от глава „Обсъждане“ в Литературния обзор, и такива от глава „Резултати“ - в глава „Обсъждане“.
- Трети и осми извод фактически се припокриват и могат да се обединят.
- От материала биха могли да се извлекат таблично и други данни.

Изразените критични бележки не намаляват стойността на труда.

8. Лични сведения за автора

Д-р Любомир Илков Цанков е роден 1976 година . През 1994 завършва средно образование. През 2000 година завършва висше образование-магистър по специалност „стопански и финансов контрол“ в СА „Д.А.Ценов“-гр. Свищов. Висше медицинско образование завършва през 2006 год. в МУ – Плевен. Същата година придобива и специалност „здравен мениджмънт“ в СА „Д.А.Ценов“ . Има призната специалност по „Образна диагностика“ от 01.01.2014. От 2009 година е асистент в катедра „Рентгенология и Радиология“ на МУ – Плевен, като участва в практическото преподаване по образна диагностика на студенти по медицина и на студенти по специалността „Рентгенов лаборант“ в Медицинския колеж – Плевен. Извън свързаните с дисертационния труд заглавия има 4 публикации: 1 отпечатана изцяло у нас, 1 – изнесена на международен конгрес, 2 – на научни форуми у нас. Член е на Българския лекарски съюз, на Българската асоциация по радиология, на Европейското дружество по радиология -ESR. Владее английски език.

9. Заключение

Дисертационният труд на д-р Любомир Илков Цанков на тема „Възможностите на двойно-енергийната рентгенова остеоденситометрия при определяне на костната минерална плътност и съдържание на различни скелетни сегменти“ е мащабно проучване, съдържа научно-приложни приноси, покрива изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в Медицински университет - Плевен. Авторът е млад и перспективен член на научно-преподавателския състав на Катедрата по Рентгенология и радиология на МУ – Плевен. Това ми дава основание да гласувам положително и да препоръчвам на уважаваните членове на Научното жури да дадат своя вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на д-р Любомир Илков Цанков, асистент.

Рецензент:

Проф. д-р Васил Хаджидеков, дм

Ръководител на Катедрата по образна
диагностика, МУ- София

София, 5.8.2016